

НАРЕДБА за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател

Приета с ПМС № 12 от 20.01.2021 г., обн., ДВ, бр. 7 от 26.01.2021 г.

Раздел I Общи разпоредби

Чл. 1. С наредбата се уреждат:

1. условията и редът за заявяване и включване на работодатели в списък на работодателите, които могат да сключват договори по чл. 95а, ал. 1 от Закона за висшето образование (ЗВО);

2. условията и редът за сключване, изменение и прекратяване на договорите за осигуряване на стаж по съответната специалност на студента по време на обучението му и на работно място след успешното му завършване;

3. условията и редът за предоставянето на информацията от висшите училища за договорите по т. 2;

4. условията и редът за напълно или частично възстановяване на средствата от държавния бюджет към висшите училища за финансиране на обучението на студенти със сключен договор по т. 1;

5. минималният срок, през който работникът или служителът следва да работи при работодателя след успешното завършване на обучението.

Чл. 2. (1) Министърът на образованието и науката утвърждава със заповед списък на специалности, за обучението в които се осигуряват средства от държавния бюджет по реда на тази наредба. Списъкът се утвърждава по висши училища, форми на обучение и брой студенти, за които се осигурява напълно или частично заплащането на разходите за обучение. При частично заплащане на разходите за обучение се посочва и частта, която се заплаща със средства от държавния бюджет.

(2) В заповедта по ал. 1 за всяка от специалностите в списъка се определят и министрите, които внасят предложения за включване на работодатели в списъка по чл. 3, ал. 1.

(3) Списъкът по ал. 1 се актуализира ежегодно до 31 май.

(4) Списъкът по ал. 1 се публикува на интернет страницата на Министерството на образованието и науката.

(5) При отпадане на специалност от списъка по ал. 1 студентите, които имат сключени договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО, довършват обучението си при условията на тази наредба.

Раздел II Списък на работодателите, които може да сключват договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО

Чл. 3. (1) Министерският съвет по предложение на министъра на образованието и науката приема списък на работодателите, които имат право да сключват договори по реда на чл. 95а, ал. 1 от ЗВО.

(2) Списъкът по ал. 1 включва име, идентификационен номер и адрес на работодателя, както и специалностите и броя на студентите, за които той е заявил готовност за сключване на договор.

(3) Списъкът по ал. 1 се актуализира ежегодно до 31 юли.

Чл. 4. (1) Включването в списъка по чл. 3, ал. 1 се извършва по заявление на работодателя.

(2) В списъка по чл. 3, ал. 1 може да се включват работодатели, които са регистрирани на територията на Република България, имат среден списъчен брой на персонала в последните две години над 20 човека и са предложени от съответния министър по чл. 2, ал. 2.

Чл. 5. (1) Заявленията по чл. 4, ал. 1 се подават до съответния министър по чл. 2, ал. 2, който извършва проверка на съответствието им с условията по чл. 4.

(2) Извън случаите, в които министърът на образованието и науката е определен да предлага работодатели, съответният министър по чл. 2, ал. 2 прави предложение до министъра на образованието и науката за включване в списъка, което задължително е придружено с обосновка за необходимостта от заплащане на разходите за обучение по реда на чл. 95а, ал. 1 от ЗВО.

(3) В случаите, когато за министър по чл. 2, ал. 2 е определен министърът на образованието и науката, обосновката за необходимостта от заплащане на разходите за обучение по реда на чл. 95а, ал. 1 от ЗВО се представя пред Министерския съвет.

(4) След преценка на необходимостта от заплащане на разходите за обучение по реда на чл. 95а, ал. 1 от ЗВО по направените предложения министърът на образованието и науката внася предложение в Министерския съвет за приемане на списъка по чл. 3, ал. 1.

(5) Алинеи 1 – 4 се прилагат и за актуализиране на списъка по чл. 3, ал. 1.

(6) Списъкът по чл. 3, ал. 1 се публикува на интернет страницата на Министерството на образованието и науката.

Раздел III

Сключване, изменение и прекратяване на договорите по чл. 95а от ЗВО

Чл. 6. Договор по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО се сключва между студент, записан за обучение в специалност, включена в списъка по чл. 2, ал. 1, и работодател, включен в списъка по чл. 3, ал. 1. Страна по договора е и висшето училище, в което се обучава студентът, представлявано от ректора или упълномощено от него длъжностно лице.

Чл. 7. Договорът се сключва в писмена форма при условията на свободно договаряне и задължително съдържа формите, мястото и времетраенето на стажа по време на обучението, възнаграждението и начина за определянето му, условията за прекратяване и срока, през който работникът или служителят следва да работи при работодателя след успешното завършване на обучението.

Чл. 8. Условията на договора могат да бъдат изменяни само по изрично изразено писмено съгласие на страните.

Чл. 9. Разпоредбите на договора и на неговите изменения и допълнения, които противоречат на ЗВО и на тази наредба, са нищожни.

Чл. 10. Договорът по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО се прекратява:

1. при отписване на студента преди успешно завършване на обучението му;
2. при прекъсване на обучението на студента, освен в случаите на прекъсване поради заболяване, съгласно правилника на съответното висше училище, както и поради бременност, раждане и отглеждане на дете до 2-годишна възраст;
3. при отстраняване на студента от висшето училище;
4. при системно непосещаване от студента на договорения стаж;
5. при неосигуряване от страна на работодателя на условия за провеждане на уговорения стаж;
6. при прекратяване на работодателя без правоприемство;

7. по взаимно съгласие на страните по договора;
8. при обективна невъзможност на някоя от страните да продължи да изпълнява задълженията си по договора.

Раздел IV

Минимален срок, през който работникът и служителят следва да работи при работодателя след успешното завършване на обучението

Чл. 11. (1) След успешно завършване на обучението си, студентът следва да работи за срок не по-малък от 5 години, при работодателя по трудов договор, съгласно който длъжността и характерът на работата са в съответствие със завършеното образование.

(2) Основното трудово възнаграждение на работника или служител за срока по ал. 1 не може да бъде по-малко от по-високия размер на средната основна заплата за съответната длъжност на пълно работно време в предприятието или на средната основна заплата за пълно работно време в предприятието.

Раздел V

Предоставяне на информация от висшите училища за сключените договори между студентите и работодателите

Чл. 12. Министърът на образованието и науката поддържа информационна база данни за сключените договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО.

Чл. 13. В седемдневен срок от сключване, изменение или прекратяване на договора по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО висшите училища предоставят информация в Министерството на образованието и науката за това.

Раздел VI

Компенсиране на висшите училища със средствата от държавния бюджет за обучението на студенти със сключен договор по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО

Чл. 14. (1) Студентите, сключили договор по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО, които се обучават за придобиване на образователно-квалификационна степен на висше образование по чл. 9, ал. 3, т. 6, буква "а" от ЗВО, не заплащат такси за обучението си.

(2) Студентите, сключили договор по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО, които се обучават за придобиване на образователно-квалификационна степен на висше образование по чл. 9, ал. 3, т. 6, буква "б" или по чл. 21, ал. 2 и 3 от ЗВО, не заплащат такси за обучението си, когато за съответната специалност от списъка по чл. 2, ал. 1 се осигурява напълно заплащане на разходите за обучение.

(3) Студентите, сключили договор по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО, които се обучават за придобиване на образователно-квалификационна степен на висше образование по чл. 9, ал. 3, т. 6, буква "б" или по чл. 21, ал. 2 и 3 от ЗВО, заплащат такса за обучението си, равна на разликата между таксата за обучение, определена по реда на чл. 95, ал. 4 от ЗВО, и частта, която се заплаща със средства от държавния бюджет, когато за съответната специалност от списъка по чл. 2, ал. 1 се осигурява частично заплащане на разходите за обучение.

Чл. 15. (1) Разходите на висшите училища за издръжката на обучението на студентите със сключени договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО се компенсират със средства от държавния бюджет.

(2) Средствата за компенсирането по ал. 1 се утвърждават ежегодно със закона за държавния бюджет за съответната година като част от трансферите,

предоставяни от бюджета на Министерството на образованието и науката за държавните висши училища, като се разчитат в частта за издръжката на обучението над определената по реда на чл. 91, ал. 1, т. 1 от ЗВО, в размери съгласно определените с акта на Министерския съвет такси за съответната година и/или изчислената субсидия по реда на чл. 91, ал. 2 от ЗВО.

(3) В случай на прекратяване на договора разчетените по бюджетите на държавните висши училища средства по ал. 2 спират да се предоставят и с размера на остатъка от тях се извършват компенсирани промени между бюджетите на държавните висши училища и бюджета на Министерството на образованието и науката и се разходват за мерки и политики в областта на висшето образование.

Раздел VII

Възстановяване на средствата към държавния бюджет при неизпълнение на задължение по договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО

Чл. 16. При прекратяване на договор по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО поради виновно неизпълнение неизправната страна дължи възстановяване на всички средства за издръжка на обучението, които са изплатени на висшето училище от държавния бюджет по реда на тази наредба, заедно със законната лихва от момента на плащането.

Чл. 17. При прекратяване на договора по взаимно съгласие на страните средствата за издръжка на обучението, които са изплатени по реда на тази наредба от държавния бюджет на висшето училище, се възстановяват от студента и работодателя поравно, заедно със законната лихва от момента на плащането.

Чл. 18. В случай на отказ за възстановяване на средствата по реда на чл. 16 и 17 в полза на държавата възниква право да получи от страната, която е отказала възстановяването на средствата, всичко, което е платено от държавния бюджет на висшето училище, заедно със законната лихва от момента на плащането.

Чл. 19. (1) За осъществяване на правомощията по чл. 18 висшето училище предоставя на Министерството на образованието и науката всички документи по договора с работодателя.

(2) Министерството на образованието и науката уведомява Националната агенция за приходите за възникналото право в полза на държавата да получи всичко, което е платила за студента, и предоставя документите по договора за установяване на частно държавно вземане.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Включването в списъка по чл. 2, ал. 1 на висши училища от системата на Министерството на вътрешните работи и Министерството на отбраната се извършва след предварително съгласуване съответно с министъра на вътрешните работи и министъра на отбраната.

§ 2. За регулираните медицински професии стаж на студента по време на обучението му е преддипломният стаж, регламентиран в единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по съответната специалност.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 95а, ал. 8 от Закона за висшето образование.